

2. Подготовка учащихся средних школ к выбору раб очей профессии / Крылов Н. И. // Вопросы психологи, № 5 – М. – 1985. – С. 31-42.

3. Рескина С. Е. Роль самооценки школьников в процессе профессионального самоопределения. Л 1986. – 362 с.

4. Юшкова Л. Б. Структура и динамика познавательных интересов студентов вуза в зависимости от их представлений о цели обучения. Ленинград. 1988. – 329 с.

5. Якунин В. А. Педагогическая психология. В. А. Якунин. С-Пб., 1998. – 427 с.

УДК 159.95

ВПЛИВ ПСИХІЧНИХ СТАНІВ ОСОБИСТОСТІ НА ЇЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ

*Диба Х.М., Львівський державний університет безпеки життєдіяльності,
відділ заочного та дистанційного навчання, напрям підготовки
«Практична психологія»*

*Гнатюшин І. Л., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри
практичної психології та педагогіки Львівського державного університету
безпеки життєдіяльності*

Поведінка і діяльність людини завжди залежать від її психічного стану. Психічні стани - це особлива категорія в психології, яка об'єднує велику групу психічних явищ та є однією з основних складових, що входять до вивчення психіки [3]. Важливість вивчення психічних станів пояснюється тим, що від їхньої зміни залежить ефективність поведінки й діяльності людини. Особливо це стосується людей, специфіка діяльності яких та умови праці часто мають складний, надзвичайний характер.

Історія дослідження проблеми психічних станів має глибокі історичні корені. Перший системний аналіз психічних станів починається ще в Індії у 2-3 тисячолітті до н.е. предметом вивчення якого був стан нірвани. Пізніше цієї проблеми торкалися філософи Давньої Греції. Психічні стани, як базове поняття, стали вперше предметом системного наукового аналізу у дослідженнях М.Д Левітова. Він зазначив, що психічні стани, як складне явище є єдністю психічних процесів, їхнім підсумком [5, с. 123].

Вивчення психічних станів продовжилось у працях американського психолога У. Джемса. Під станами свідомості він розумів такі явища, як відчуття, бажання, емоції, пізнавальні процеси, судження тощо [1, с. 243-246]. Вагомий внесок у вивчення психічних станів зробив К.Д. Ушинський. У своїй праці «Людина як предмет виховання» він

відрізняє від відчуттів «почуттєві стани душі», під якими розуміє почуття, які поєднані з окремими уявленнями [4. с. 441-447].

Психічні стани у фізіологічному аспекті вивчалися Сеченовим М.Л., І.П. Павловим, О.О. Ухтомським, В.М. Бехтеревим. У їх працях розкрито, що в основі всіх психічних станів лежать два базових нервових процесів (збудження і гальмування), простежено їх динаміку, обґрунтовано умовнорефлекторні механізми. Дослідження проблеми психічних станів особистості залишається актуальним для теоретичної та практичної психології на сучасному етапі, оскільки вони мають вагомий вплив на діяльність, поведінку, розвиток особистості впродовж всіх етапів онтогенезу.

Позиції фахівців з проблеми психічних станів можна звести до одного з трьох напрямків:

1) У межах першого напрямку психічний стан розглядають як сукупність показників психічної сфери людини, які характерні для особистості в певний період життя.

2) У рамках другого напрямку психічний стан розглядають як тло, на якому розгортається психічна діяльність, рівень і спрямованість психічної активності особистості.

3) У межах третього напрямку психічний стан розглядають як системну реакцію психіки людини на зміни умов [3].

Усі три підходи розуміння психічного стану відповідають суті явища. Психічний стан як пристосувальна реакція полягає в зміні рівня активності нервової системи, переживаннях, а це фон, який зумовлює особливості перебігу психічних процесів і вияв психічних властивостей. Результатом такої пристосувальної реакції є характеристика психічної сфери людини в певних умовах.

Отже, психічні стани – це особлива категорія в психології, яка об'єднує велику групу психічних явищ та є однією з основних складових, що входять до визначення психіки. Психічний стан конкретної особистості залежить від багатьох чинників (біологічних, соціальних тощо). Психічні стани можуть позитивно впливати на протікання практично всіх психічних процесів і поведінку людини, а можуть дезорганізувати їх.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аверин В. А. Психология личности: Учеб.пособие / В. А. Аверин– СПб, 1999. – 493 с.
2. Асмолов А. Г. Психология личности / А. Г. Асмолов. — М., 1990. — 642 с.
3. Варій М. Й. Загальна психологія. Навчальний посібник, випр. і доп. / М. Й. Варій — К.: «Центр учбової літератури», 2007. — 968 с.
4. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів / Н.П. Волкова. — К.: Видавничий центр «Академія», 2002. — 576 с.